

ДО 85-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА Є.Т. СКЛЯРЕНКА

14 жовтня 2004 року виповнилося 80 років з дня народження двічі Лауреата Державної премії України, заслуженого діяча науки України, доктора медичних наук, професора Скляренка Євгенія Тимофійовича.

Перші кроки на шляху становлення спеціаліста-лікаря та науковця Євген Тимофійович почав у далекому 1945 році, коли зразу після демобілізації у тяжких умовах післявоєнного будівництва молодий боєць Радянської Армії почав навчатися великій медицині спочатку у Вінницькому, а потім у Львівському медичному інституті, який і закінчив з відзнакою у 1950 році. По закінченню учбового закладу був направлений на посаду завідувача Шевченківської дільничної лікарні Кілійського району Одеської області. Вже тоді молодий лікар виділявся серед своїх колег прагненням до знань, підвищення своїх професійних навиків та умінням науково обґрунтувати результати профілактично-лікувальної роботи закладу

Творчий науковий підхід до розв'язання питань, що виникають під час практичної діяльності, постійний пошук нового, бажання творити та зробити значно більше, ніж це можливо в умовах дільничної лікарні обумовлюють приїзд Є.Т.Скляренка у 1952 році до Києва, в якому він всю свою подальшу наукову, педагогічну та практичну діяльність пов'язує спочатку з Інститутом травматології та ортопедії АМН України (з 1952 по 1977 рік) та, у подальшому, з Національним медичним університетом ім. акад. О.О.Богомольця (з 1977 року до теперішнього часу). В Інституті травматології та ортопедії АМН України Є.Т.Скляренко пройшов шлях від клінічного ординатора до доктора медичних наук, професора, керівника клініки захворювань суглобів у дорослих. У колективі інституту, в якому працювали та творили видатні всесвітньо відомі вчені – ортопеди-травматологи проф. О.Т. Єлецький, проф. Г.Є.Фрумїна та ін., Євген Тимофійович Скляренко розкрив свій яскравий творчий талант науковця-дослідника та хірурга-новатора, який завжди йшов попереду у вирішенні науково-практичних задач травматології та ортопедії. Особливо велику роль у формуванні Євгена Тимофійовича як вченого та як клініциста безпосередньо зіграв його вчитель Лауреат Сталінської премії К.М.Климов.

У 1959 році Є.Т.Скляренко захистив кандидатську дисертацію на тему «Оперативне лікування переломів вертлюгової ділянки» та у 1966 році – докторську на тему «Хірургічне лікування хворих на ревматоїдний артрит у III ст.», у 1968 році отримав вчене звання професора. У ці та наступні роки Є.Т.Скляренко активно та успішно працює над актуальними проблемами травматології та ортопедії, виконує велику консультативну та лікувальну роботу і займається підготовкою асистентів та спеціалістів високої кваліфікації для своєї країни та за кордон.

Під час педагогічної роботи Є.Т.Скляренка на посаді завідувача кафедри травматології та ортопедії Національного медичного університету ім. О.О.Богомольця (до 1997 року) та потім професора цієї кафедри (до теперішнього часу) яскраво розкрився його талант як видатного педагога, який за 20 років виховав багатотисячну армію висококваліфікованих спеціалістів-лікарів та науковців, які зараз працюють в Україні та за її межами. Його глибоко проблемні, змістовні, добре ілюстровані лекції, власний приклад – чудова

школа для майбутніх лікарів. Сотні лікарів та науковців – вихованців Є.Т.Скляренка, у різних куточках України, колишнього СРСР та за кордоном – це створена активно діюча ортопедична школа, яка впроваджує наукові та практичні ідеї видатного вченого та хірурга.

Багатостороння наукова та педагогічна діяльність проф. Є.Т.Скляренка відбита майже у 400 опублікованих наукових статтях, в тому числі у 8 монографіях, посібниках та підручниках. Під його науковим керівництвом виконано 28 кандидатських та 9 докторських дисертацій з актуальних проблем травматології та ортопедії. Кандидатські дисертації виконані також і спеціалістами 6 держав Азії, Африки та Латинської Америки.

Про вагомий внесок проф. Є.Т.Скляренка у розвиток теоретичної й практичної травматології та ортопедії свідчать основні його розробки:

- ❑ вивчив кровопостачання великого і малого вертлюгів та запропонував класифікацію переломів проксимального кінця стегнової кістки;
- ❑ розкрив дефіброзуючі властивості фуразолідону і ввів його у практику лікування контрактур Дюпюїтрена, синовіїтів, рубців;
- ❑ розробив методику декальцинації суглобових кінців і експериментально вивчив можливість їх пересадки;
- ❑ автор ідеї розробки біологічної синовіальної рідини і запровадження її у клінічну практику;
- ❑ розробив методику визначення функціонального стану синовіальної оболонки за допомогою артросцинтиграфії;
- ❑ розкрив патогенез звичного заднього вивиху плеча і запропонував методику його лікування;
- ❑ розробив класифікацію захворювань суглобів;
- ❑ розробив методики закритого і відкритого остеосинтезу переломів кісток та заміщень дефектів їх, пластику сухожилків;
- ❑ обґрунтував і втілював у клінічну практику новий напрям у ортопедії – ревмоортопедію;
- ❑ автор низки реконструктивно-відновних операцій на суглобах (тотальної одномоментної синовектомії колінного суглоба, кістково-пластичної резекції колінного суглоба, артродезу гомілково-ступневого суглоба, артропластик великих суглобів погрузної пересадки суглобів та ін.);
- ❑ обґрунтував патогенетичний підхід лікування дегенеративно-дистрофічних уражень суглобів, виходячи з форми патологічного процесу;
- ❑ систематизував номенклатуру деформуючого остеоартрозу для уніфікації статистики, тактики лікування і порівняння ідентичних груп при оцінці наслідків лікування;
- ❑ обґрунтував відмову від вичікувальної тактики

при ураженнях суглобів у хворих на гемофілію і розробив активно-хірургічну тактику лікування їх відповідно розробленій класифікації;

- ❑ обґрунтував показання і методи лікування уражень суглобів у хворих на псоріаз;
- ❑ розробив модель деформуючого остеоартрозу за допомогою низьких температур;
- ❑ автор теоретичних і клінічних розробок застосування низьких температур у ортопедії та травматології;
- ❑ автор методики обробки нервів при ампутаціях низькими температурами.

Багатогранною є і громадська діяльність проф. Є.Т.Скляренка. Він неодноразово обирався членом правління Всесоюзних та Республіканських наукових товариств ортопедів-травматологів та ревматологів, членом правління і заступником голови наукового товариства ревматологів України, головою І Національного конгресу ревматологів та є головним редактором науково-практичного журналу «Літопис травматології та ортопедії».

У 2003 році у видавництві «Здоров'я» вийшов черговий збірник поетичних творів Є.Т.Скляренка. У віршах «Моє кредо» та «Осінні засіви», в яких автор виклав своє життєве кредо, любов до Батьківщини та громадську позицію. У вірші читаємо:

Я вдячний долі, вдячний Богу
За ту даровану дорогу,
Яку дісталось долать.
За працю щирю для народу,
За віру вічну свого роду,
Стремління істини шукать!

Вже півсторіччя на передовій!
Літа пройшли, вірніше пролетіли
І ні на крок з тобою, друже мій
Не відійшли, бо боротьбою жили.
Своє життя віддали за життя!
У боротьбі черпали мужність, сили.
Хіба є в світі вищі почуття
Ніж ті, коли батькам рятуєш сина?
Нам притаманна чуйність, співчуття
Душею, серцем горе розуміти.
Твій труд несе здоров'ю вороття:
Для цього варто жити і служити.

Для багатьох наш колега, товариш, учитель Євген Тимофійович є прикладом у роботі та особистому житті.

Свій ювілей проф. Є.Т. Скляренко зустрічає, працюючи над новими актуальними проблемами травматології та ортопедії, активною хірургічною діяльністю та вірою у Людину.

*Колектив Національного медичного університету, Кафедра травматології та ортопедії
Національного медичного університету,
Асоціація травматологів-ортопедів України*